

Gemeente professionaliseert haar sportdoelstellingen

Capelle aan den IJssel laat taken los door de oprichting van een beheerstichting sportvelden, maar houdt toch regie

Twintig jaar privatisering heeft ons geleerd dat niet alle verenigingen het aankunnen om op eigen benen te staan. Wanneer een gemeente echter een exploitatiestichting opricht, stoot zij eveneens taken af, maar is de kans groot dat het onderhoud goed blijft gebeuren. Sportief Capelle bestaat nu drie jaar en werkt al hecht samen met de clubs. Een gesprek met alle betrokkenen over de samenwerkingsstructuur.

Auteur: Santi Raats

Als het gaat om buitensportaccommodaties, houden gemeenten hun beheer en onderhoud soms zelf in handen. Door privatisering is nu ook in veel gevallen te zien dat verenigingen beheer en/of onderhoud voor eigen rekening hebben gekregen. Twintig jaar privatisering leert inmiddels dat verenigingen niet zomaar het roer van de gemeente kunnen overnemen, getuige op veel plaatsen de teruggang van veld- en accommodatiekwaliteit en de financiële malaise. Clubs moeten professionaliseren, of professionals inhuren, om staande te blijven of om doelstellingen te halen. Tien tot twaalf gemeenten in Nederland die taken wilden afstoten, hebben het direct professioneel aangepakt: zij hebben stichtingen, BV's, NV's en andere rechtsvormen opgericht die onder de naam 'sportbedrijf' zorgen voor het beheer en onderhoud van binnen- en/of buitensportaccommodaties. De vraag is: borgt de zakelijke structuur kwaliteit en financiële gezondheid?

Beheer

De gemeente Capelle aan den IJssel richtte in 2010 een sportbedrijf op: Sportief Capelle. Van 2008 tot en met 2013 heeft de gemeente

Capelle aan den IJssel een inhaalslag gemaakt door sportaccommodaties te renoveren of te verplaatsen en door velden en banen te vervangen of aan te leggen. Het was nodig, want de sportfaciliteiten stamden uit de jaren zeventig, tachtig en waren aan renovatie toe. In 2009 heeft de gemeente Capelle aan den IJssel besloten om een verzelfstandiging door te voeren op het gebied van sport. Aanleiding hiervoor was de wens om te komen tot een andere en efficiëntere beheerconstructie voor de Capelse gemeentelijke sportaccommodaties. Waar voor de komst van Sportief Capelle 'de sport' was ondergebracht bij verschillende gemeentelijke afdelingen, is nu alles ondergebracht in één organisatie. Daarnaast biedt de gekozen verzelfstandiging een betere constructie om gebruik te maken van het Sportbesluit, waardoor er een financieel voordeliger btw-tarief toegepast kan worden.

Structuur

Directeur van Sportief Capelle Lian Witteveen legt uit: 'Sportief Capelle heeft een structuur opgezet waarin de verschillende betrokken partijen een rol hebben. Het doel van de structuur is om

de accommodaties optimaal te beheren en te onderhouden. De structuur is gebaseerd op het gegeven dat de diverse betrokken partijen, op hun eigen niveau, verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de uit te voeren taken.' De structuur is vormgegeven in onderhoudspakketten: een basispakket, een optioneel pakket en een professioneel pakket. Deze pakketten zijn in samenwerking met Fieldturf Benelux opgesteld en zijn voorgelegd aan de verenigingen. De pakketten maken deel uit van de contracten tussen Sportief Capelle en de verenigingen. Alle verenigingen voeren het basispakket uit. Hierin zijn dagelijkse activiteiten opgenomen zoals mollen bestrijden, speelschade herstellen, netten omhoog doen voor het maaien, rommel opruimen, blad verwijderen, enz.

De verenigingen betalen een gebruikersvergoeding voor het gebruik van het sportpark en ontvangen voor de uitvoering van het basispakket een zelfwerkzaamheidsvergoeding. Deze vergoedingen komen met elkaar overeen. Witteveen: 'We vragen volgens het Sportbesluit een gebruikersvergoeding van de verenigingen en

verlangen van hen dat zij dagelijkse werkzaamheden op het terrein verrichten. Sportief Capelle zorgt voor het groot onderhoud; daar bestaat een contract voor met een aannemer. Ook spoelen we drainagebuizen door en verzorgen wij regulier onderhoud zoals maaien en rollen.'

'Als de club een taak van de aannemer zelf kan uitvoeren, ontvangt het een percentage van de prijs van de aannemer'

Onderhoud deels door clubs

Sportief Capelle zet de clubs in beweging en belooft hun inzet. 'Wanneer een club kwantitatief voldoende vrijwilligers heeft, kwalitatief goede vrijwilligers en kennis van het materieel heeft - en dat checken wij -, mogen zij zelf werkzaamheden uitvoeren die zijn opgenomen in het optionele pakket. Dat zijn bijvoorbeeld maaien, beregenen, rollen en slepen, taken die anders door een aannemer worden uitgevoerd,' aldus Witteveen.

Als de vereniging taken overneemt uit het optionele pakket, wordt de vereniging daarvoor beloond. Zij ontvangen dan een percentage van de prijs die de aannemer bij Sportief Capelle in rekening brengt. Voor de vereniging is dit erg interessant, aangezien zij daarmee geld verdienen voor de vereniging en de vrijwilligers beloond worden voor hun inzet. Voor Sportief Capelle is het interessant omdat het geld bespaart.

Materiaal krijgen de clubs van Sportief Capelle in bruikleen. Deze machines worden jaarlijks gekeurd en onderhouden onder regie van Sportief Capelle.

Het professionele pakket wordt uitgevoerd door Sportief Capelle. Hierin zijn taken opgenomen zoals het spuiten van onkruid en het aanbrengen van toplagen, maar ook het controleren van de speeltoestellen.

V.V. Capelle

Aan tafel zit Klaas Knape, vrijwilliger van V.V. Capelle. Capelle aan den IJssel privatiseerde al in 1984 en gaf de verenigingen een zak geld. V.V. Capelle heeft dus al ervaring met zelfredzaamheid. Zij beschikte zelf over een trekker en een maaier. Toen de maaier vorig jaar niet meer voldeed, kreeg de vereniging een leasemaaier. De vrijwilligers maaien daar dus nog steeds zelf. Knape laat trots 'zijn' vereniging zien. Het is inderdaad een juweeltje: brandschoon, een gloednieuw glazen clubhuis, frisgekleurd binnen- en buitenmeubilair. De velden liggen er netjes bij. Op het terrein lopen vier vrijwilligers, in het keukentje naast de kleedkamers zitten er nog drie. De vrijwilligers zijn intensief bezig met het steken van onkruid, opruimen van bladeren en rommel en het repareren en installeren van hekwerk. Knape legt uit: 'We zijn fanatiek. We willen de mooiste sportvereniging van Nederland worden. Omdat wij onze zaken goed voor elkaar hebben, zijn we bereid om andere clubs te helpen. Er is een club die zijn clubhuis renoveert. Ik heb aangeboden om te helpen inventariseren

waar ze allemaal aan moeten denken. Een modern clubhuis heeft niet alleen gas, water en licht nodig, maar ook een internetverbinding, een goed beveiligingssysteem, spelmonitoring, een beregeningssysteem en noem maar op.'

Toezicht

Deze zelfwerkzaamheid laat Sportief Capelle toe, maar niet zonder toezicht. Sportief Capelle en Fieldturf Benelux houden een oogje in het zeil. Vanuit Sportief Capelle is Marieke Scheepstra verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties. Zij is dagelijks op de parken te vinden. Dan overlegt ze met de vrijwilligers, beantwoordt vragen, ziet wat er gedaan wordt door de verenigingen en zet acties uit als het gaat om het onderhoud uit het optionele en professionele pakket. Samen met Fieldturf Benelux overlegt zij regelmatig over het verloop van het onderhoud per park.

Marieke Scheepstra: 'Ik ben wekelijks bij de verenigingen. Dan kijk ik hoe er gemaaid en geborsteld is en hoe de sportaccommodatie erbij ligt. Eén keer in de maand loopt Fieldturf Benelux mee en dan hebben we samen met de vereniging een evaluatiegesprek. Alle verenigingen maken voor meldingen gebruik van het online onderhoud-/beheersysteem. Ik check dagelijks al deze meldingen en zet de klachten uit bij de leverancier of aannemer. Ik koppel de afhandeling van de klacht daarna direct terug naar de vereniging. Sportief Capelle als enkel aanspreekpunt is rustgevend voor clubs. Ook scheelt het hun veel tijd en moeite dat Sportief Capelle alle organisatori-

Clubs kunnen geld verdienen als zij zelf maaien.

De dagelijkse werkzaamheden moeten clubs zelf doen.

sche taken op zich neemt.' Scheepstra heeft naar eigen zeggen veel geleerd van de oude rot in het vak Arjan Knottnerus van Fieldturf Benelux. 'Hij is een vraagbaak en weet erg veel. Voordeel is dat hij landelijke ervaring heeft. Hij kan bij een probleem oplossingen aandragen, zoals contact opnemen met een gemeente die een vergelijkbaar probleem heeft. Ook heeft hij internationale productervaring en weet hij goed welke producten werken of minder goed werken. Hij geeft feedback op zowel het handelen van de clubs als op het handelen van Sportief Capelle.' Samen met Witteveen vult Scheepstra aan dat Fieldturf Benelux met name structuur heeft gebracht in het overleg.

Overlegstructuur

Tijdens het maandelijks overleg tussen de vereniging, Sportief Capelle en Fieldturf Benelux over het onderhoud van de parken worden vragen gesteld, knelpunten besproken en tips en trucs uitgewisseld. Tijdens dit overleg geven de verenigingen het aantal werkzaamheden uit het optionele pakket door, waarop hun aanvullende vergoeding is gebaseerd.

Arjan Knottnerus: 'Ik ben al van oudsher betrokken bij het onderhoud van de velden in Capelle aan den IJssel. Toen de gemeente een BV oprichtte en daarbij nadacht over de invulling van het onderhoud, heeft zij Fieldturf Benelux daar

meteen bij betrokken. In het begin was het moeilijk om de clubs ervan te overtuigen dat het overlegmoment een waardevol moment is. Inmiddels is de sfeer goed. Het is mooi om te zien dat het vertrouwen over het onderhoud is neergedaald op de werkvloer. Zat voorheen de clubvoorzitter bij het voortgangsgesprek, tegenwoordig zijn dat de mensen van de onderhoudsploeg zelf. Daarnaast zie ik dat we de eerste jaren bezig waren met het wegwerken van een onderhoudsachterstand, waarbij de clubs onze aansturing sterk nodig hadden. Maar de laatste tijd is alles op orde en zijn er enkel en alleen gangbare onderhoudstaken te vervullen die we gemakkelijk in een afsprakenlijst kunnen aftikken. De clubs kunnen verder nog leren om meer met elkaar samen te werken als het gaat om het delen van kennis en onderhoudsmaterieel en gezamenlijk inkopen. Op een gegeven moment moeten wij overbodig worden.'

'Na drie jaar lijken de eerste resultaten positief'

Tijdelijke uitval vrijwilligers

De vrijwilligers van de verenigingen zijn van groot belang in deze structuur, zowel voor de uitvoering van het basispakket als voor de eventuele uitvoering van het optionele pakket. Wanneer een vrijwilliger tijdelijk wegvalt, wordt de zelfwerkzaamheid niet à la minute teruggedraaid. Witteveen: 'Als het basispakket niet meer kan worden uitgevoerd, dan heeft de vereniging wel als taak dat zo snel mogelijk door andere vrijwilligers op te laten pakken. We sturen daar ook op. Als een werkzaamheid uit het optionele pakket wegvalt, neemt Sportief Capelle deze weer, al dan niet tijdelijk, over. En dan vergoeden we de activiteit niet zolang de vrijwilliger is weggefallen. Omdat we de activiteiten hebben omschreven in contracten en we ze kunnen tellen, kunnen wij het onderhoud goed georganiseerd houden.'

Cursussen

Vrijwilligers moeten aan kruisbestuiving doen, vindt Sportief Capelle. Het sportbedrijf brengt jaarlijks de onderhoudsploegen c.q. de vrijwilligers van de clubs bij elkaar, zodat zij met elkaar kunnen bijpraten over hun werk. Sportief Capelle schoolt onderhoudsploegen bij met cursussen. Zo krijgen zij instructies van de leverancier van de maaier en verzorgt Sportief Capelle cursussen over het onderhoud van bijvoorbeeld kunstgras: wat ligt er voor mat, hoe is het veld opgebouwd,

hoe veeg je? Hoe zie je wanneer er geborsteld moet worden? Wat doet regen met een veld?

Groei

Het resultaat van de samenwerking tussen Sportief Capelle, Fieldturf Benelux en de clubs is goed meetbaar: alle clubs zijn gegroeid. Knappe: 'Omdat onze vrijwilligers door Sportief Capelle worden ontzorgd op organisatorisch vlak, kunnen wij ons richten op het goed verzorgen van ons sportpark en op ons ledenbeleid. Dat resulteert in een groei van ongeveer honderd leden tot nu toe. En daar doen we het in de basis toch allemaal voor: mensen zich laten bewegen.'

Evaluatie

Sportief Capelle werkt nu drie jaar met deze structuur. In de komende maanden moeten de contracten met de verenigingen worden verlengd. Dan zal er ook geëvalueerd worden of het doel van de structuur wordt gerealiseerd. Om de kwaliteit van het onderhoud van de parken te kunnen evalueren, is Witteveen van plan om vanaf dit jaar om het jaar een onafhankelijk bureau de velden te laten keuren. 'Dit borgt de kwaliteit vanwege de onafhankelijkheid, want alhoewel Fieldturf een onafhankelijke partij is, is zelfs Fieldturf Benelux een vast onderdeel van de hele organisatie geworden binnen Capelle aan den IJssel,' aldus Witteveen. 'Daarnaast is het van belang dat het voor de verenigingen en hun vrijwilligers een werkzame structuur is. De verenigingen dragen een verantwoordelijkheid die zij wel aan moeten kunnen en de taken moeten voor de vrijwilligers uitvoerbaar blijven. Dit wordt meegenomen in de evaluatie. Belangrijk blijft dat de verenigingen in samenwerking met Sportief Capelle de parken optimaal kunnen benutten. Na de eerste drie jaar lijken de eerste signalen positief, zowel voor de verenigingen als voor Sportief Capelle. Witteveen: 'Als de competitie voor het mooiste sportpark van het jaar wordt georganiseerd, durf ik met trots al onze vier parken aan te melden.'

Arjan Knottnerus, Fieldturf Benelux, helpt Sportief Capelle mee in het monitoren van onderhoudskwaliteit.

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4175>